

บทที่ ๑

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

สถานการณ์ในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ภายหลังการสิ้นสุดยุคสงครามเย็น ได้มีการเปลี่ยนแปลงไปเป็นอย่างมาก จากสถานการณ์ที่ประเทศในภูมิภาคเคยเผชิญหน้าและเป็น ภัยคุกคามต่อกันอย่างเปิดเผย ก็ได้ปรับเปลี่ยนนโยบายและยุทธศาสตร์ที่มีความร่วมมือและเป็น มิตรกันมากขึ้น จนในที่สุดประเทศในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ก็ได้เข้าเป็นสมาชิกของ ประชาคมอาเซียนครบทุกประเทศ การดำเนินนโยบายด้านความมั่นคงของไทยต่อประเทศเพื่อน บ้านโดยเฉพาะในทิศทางด้านตะวันออกซึ่งได้แก่กัมพูชา , ลาว และเวียดนามก็ได้รับการ ปรับเปลี่ยนให้สอดคล้องกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไปเช่นกัน ในส่วนของกองทัพก็ได้ กำหนดพันธกิจในการป้องกันประเทศไว้ ๔ ประการคือ ๑.การปฏิบัติการพิเศษในพื้นที่ระวาง ป้องกัน , ๒. การเฝ้าตรวจและป้องกันชายแดน , ๓. การจัดระเบียบพื้นที่ชายแดน และ ๔. การ เสริมสร้างความสัมพันธ์อันดีกับประเทศเพื่อนบ้าน

การป้องกันประเทศในยุคสงครามเย็นสำหรับประเทศไทยได้กำหนดภัยคุกคาม ไว้อย่างชัดเจนว่าเป็นภัยคุกคามที่มาจากเวียดนาม ด้วยกำลังประมาณ ๒๐ กองพลรุกผ่านลาวและ กัมพูชาเข้ายึดพื้นที่ประเทศไทยบางส่วน กองทัพไทยจึงได้กำหนดยุทธศาสตร์การป้องกัน ประเทศในพื้นที่ระวางป้องกันด้วยการทำสงครามนอกแบบโดยใช้ลาวและกัมพูชาเป็นรัฐกันชน (Buffer State) ซึ่งผลลัพธ์ของการดำเนินยุทธศาสตร์ดังกล่าว ทำให้เวียดนามไม่สามารถบรรลุผล สำเร็จตามที่วางไว้ได้จนกระทั่งสิ้นสุดสงครามเย็น ต่อมารูปแบบของภัยคุกคามจากภายนอก ประเทศโดยเฉพาะจากด้านกัมพูชาได้เปลี่ยนแปลงไป เวียดนามถอนทหารออกจากกัมพูชาและ องค์การสหประชาชาติเข้ามามีการเลือกตั้งทั่วไปในกัมพูชาจนสามารถจัดตั้งรัฐบาลที่ผ่าน การรับรองจากสหประชาชาติได้และทำให้กลุ่มต่อต้านรัฐบาลเขมรสามฝ่ายสลายตัวไปในที่สุด

การเปลี่ยนแปลงของสถานการณ์ในภูมิภาคและรูปแบบของภัยคุกคามที่ เปลี่ยนแปลงไป ทำให้กองทัพไทยต้องปรับเปลี่ยนนโยบายด้านความมั่นคงและยุทธศาสตร์การ ป้องกันประเทศให้มีความสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น ซึ่งประเด็นปัญหาที่ผู้วิจัยเห็นว่า ยุทธศาสตร์การป้องกันประเทศในด้านการปฏิบัติการพิเศษในพื้นที่ระวางป้องกันด้านกัมพูชาใน

ปัจจุบันยังมีความไม่เหมาะสมในบางประการและยังไม่ครอบคลุมมิติงานด้านการปฏิบัติการพิเศษในด้านอื่นๆ ในอันที่จะตอบสนองต่อยุทธศาสตร์ด้านความมั่นคงและผลประโยชน์ของชาติ เช่น แนวความคิดในการทำสงครามนอกแบบตามความเชื่อในทฤษฎีดั้งเดิมที่ยังคงยึดถืออยู่ในปัจจุบัน ยังสามารถใช้ได้หรือไม่ หรือภารกิจการป้องกันภายในให้มิตรประเทศและกิจกรรมคู่ขนานอื่นๆ ได้ถูกนำมาใช้อย่างเต็มที่แล้วหรือยัง การวิจัยนี้จะให้ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงยุทธศาสตร์ด้านการปฏิบัติการพิเศษในพื้นที่ระวังป้องกันด้านกัมพูชาให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

๑. เพื่อศึกษานโยบายและยุทธศาสตร์ด้านความมั่นคงของไทยที่มีต่อกัมพูชา
๒. เพื่อศึกษาการปฏิบัติการพิเศษของกองทัพไทยจากยุคสงครามเย็นถึงปัจจุบัน
๓. เพื่อศึกษาแนวทางในการปรับปรุงยุทธศาสตร์การปฏิบัติการพิเศษในพื้นที่ระวังป้องกันด้านกัมพูชาของกองทัพไทย

ขอบเขตของการวิจัย

ใช้ห้วงระยะเวลาและการดำเนินการต่างๆตั้งแต่ยุคสงครามเย็นโดยเริ่มต้นจากปี พ.ศ.๒๕๑๓ ถึงปัจจุบัน และศึกษาในบริบทที่เกี่ยวข้องเฉพาะการปฏิบัติการด้านการทหารของกองทัพไทยต่อกัมพูชาเป็นขอบเขตในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

ใช้การวิจัยเชิงคุณภาพ(Qualitative Research) รวบรวมข้อมูลจากเอกสารที่เกี่ยวข้อง(Documentary) และการสัมภาษณ์เชิงลึก(Indept Interview) บุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการกำหนดแนวทางการปฏิบัติการพิเศษของกองทัพไทย รวมถึงบุคคลสำคัญของกัมพูชาที่มีบทบาทสำคัญและเกี่ยวข้องกับการปฏิบัติการพิเศษทั้งในอดีตและปัจจุบัน

ข้อจำกัดของการวิจัย

การวิจัยนี้มีข้อจำกัดบางประการในเรื่องข้อมูลที่มีชั้นความลับในชั้นลับที่สุด และข้อมูลนี้อาจมีผลกระทบให้บุคคลหรือสถาบันมีความเสียหาย การเผยแพร่เอกสารวิจัยฉบับนี้ต้องมีความระมัดระวังเป็นพิเศษและต้องปฏิบัติตามระเบียบการรักษาความปลอดภัยทางเอกสารโดยเคร่งครัด

ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

๑. ทราบถึงการดำเนินนโยบายความมั่นคงและยุทธศาสตร์การทหารของประเทศไทยต่อกัมพูชา
๒. รวบรวมบันทึกข้อมูลการปฏิบัติการพิเศษของกองทัพไทยต่อกัมพูชาตั้งแต่ยุคสงครามเย็นจนถึงปัจจุบันเพื่อให้ผู้ที่สนใจนำไปใช้ประโยชน์ต่อไป
๓. ข้อเสนอแนะแนวทางการปฏิบัติการพิเศษของกองทัพไทยต่อประเทศกัมพูชา

คำจำกัดความ

การปฏิบัติการพิเศษ

หมายถึง การกระทำของกำลังทหารและกึ่งทหารที่มีการจัด การฝึก และยุทธโรปกรณ์เป็นพิเศษหรือโดยเฉพาะเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ทางทหาร ทางการเมือง ทางเศรษฐกิจ หรือทางจิตวิทยา ด้วยวิธีการไม่ตามแบบในพื้นที่ของข้าศึก พื้นที่ที่ถูกยึดครอง หรือพื้นที่ที่มีความล่อแหลมทางการเมือง

พื้นที่ระวังป้องกัน

หมายถึง พื้นที่ที่ฝ่ายข้าศึกยึดครองด้วยกำลัง ในยามปกติเป็นพื้นที่นอกแนวชายแดนและรวมถึงพื้นที่อิทธิพลของฝ่ายข้าศึก ซึ่งจะเปลี่ยนแปลงไปตามสถานการณ์การรบในยามสงคราม

ยุทธศาสตร์การป้องกันประเทศ

หมายถึง ศาสตร์และศิลป์ในการใช้พลังอำนาจของชาติในการป้องกันประเทศให้มีความมั่นคงปลอดภัย

สงครามนอกแบบ	หมายถึง การปฏิบัติการทางทหารและกึ่งทหารในดินแดนข้าศึก ดินแดนที่ข้าศึกมีอิทธิพล หรือดินแดนที่ล่อแหลมต่อฝ่ายเรา มุ่งกระทำต่อเป้าหมายทางทหาร การเมือง เศรษฐกิจ สังคมจิตวิทยา ปฏิบัติร่วมกับประชาชนในท้องถิ่นหรือโดยหน่วยรบพิเศษ ล้วนๆ
การป้องกันภายในให้กับมิตรประเทศ	หมายถึง การปฏิบัติการร่วม , การปฏิบัติการนานาชาติ และการบูรณาการความพยายามโดยกำลังหน่วยปฏิบัติการพิเศษ โดยการจัด การฝึก ให้คำแนะนำพัฒนายุทธวิธีและเทคนิคการปฏิบัติของกำลังประเทศเจ้าบ้าน เพื่อให้สามารถเอาชนะการก่อความไม่สงบได้
การต่อสู้การก่อการร้าย	หมายถึง มาตรการเชิงรุกที่ปฏิบัติเพื่อป้องกัน ชัยยัง และตอบโต้ ต่อลัทธิการก่อการร้าย
กิจกรรมพิเศษอื่นๆของการปฏิบัติการพิเศษ	หรือเรียกว่ากิจกรรมคู่ขนานความช่วยเหลือในการรักษาความปลอดภัย ความช่วยเหลือด้านมนุษยธรรม การป้องกันการก่อการร้าย และกิจกรรมการรักษาความปลอดภัยอื่นๆ การต่อต้านและปราบปรามการค้ายาเสพติด การค้นหาและกู้ภัย การลวง การสาธิต และการแสดงพลังอำนาจกำลังรบ